

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 3 maj 1934 kl. 4 e. m.

*Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion med
förslag till viss ordningsföreskrift i avseende å riksdags-
mannaval och kommunala val.*

I en inom andra kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion nr 150 av herr *Holmström* hemställes, »att riksdagen ville besluta sådan ändrad lydelse av § 57 i lagen om val till riksdagen samt i § 21 i den kommunala vallagen, att partiernas representanter icke måtte tillåtas inne i vallokalen anteckna de röstande, samt att konstitutionsutskottet måtte formulera de härför nödiga lagändringarna.»

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt gällande vallagar skola allmänna val äga rum inför öppna dörrar. Därvid må tal ej hållas eller tryckta eller skrivna upprop till de väljande tillåtas inom vallokalen. Det åligger de närvarande att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som valförrättaren för ordningens upprätthållande eller valförrättningens behöriga fortgång finner skäl meddela. Uppstår oordning, som valförrättaren ej kan avstyra, äger han avbryta förrättningen.

Valförrättaren äger alltså enligt vallagarna en vidsträckt behörighet att meddela ordningsföreskrifter. Dessa må, beroende på olika lokala eller andra förhållanden i skilda valdistrikt, erhålla en växlande utformning. Såsom grundläggande princip gäller, att dylika ordningsföreskrifter icke må komma i strid med regeln om valets offentlighet, vilken har till syftemål att skapa möjlighet till kontroll över laga formers iakttagande vid valförrättningen. Av offentlighetsprincipen följer, att även andra än valförrättarna och de för tillfället röstande, alltid i mån av utrymme, må uppehålla sig i vallokalen. Om de härvid föra anteckningar över de röstande eller rörande valet i andra hänseenden, lär det i följd av offentlighetsprincipen icke kunna förhindras. Men om de på något sätt skulle vara till hinder för valförrättningen eller störa ordningen därvid eller icke åttlyda valförrättarens tillsägelser, där dessa hållas inom lagens ram, äger redan med nuvarande bestämmelser valförrättaren att ingripa häremot. Med hänsyn härtill och då detaljföreskrifter i hithörande hänseenden icke böra införas i vallagarna i annan mån än de visa sig vara nödvändiga, får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 3 maj 1934.

På konstitutionsutskottets vägnar:

C. A. REUTERSKIÖLD.

Närvarande: Herrar Reuterskiöld, Hallén*, Sundberg, Oscar Gottfrid Karlsson, Bergman, David Pettersson*, Larsén, Ehrnberg, Källman, Rydberg*, Nils Andersson, Borg*, Andersson i Igelboda, Olsson i Mora, Voug, Lindmark*, Nordström*, Petersson i Broaryd och Björck i Kristianstad.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herr Reuterskiöld, som yrkat ett sådant förtydligande av motiveringen, att därav klart framginge, att offentlighetsprincipen fordrar rätt för »även andra än valförrättarna och de för tillfället röstande» att så långt utrymmet medger det alltid i någon utsträckning uppehålla sig i vallokalen.